Lietas Nr. C33295712
Lietas arhīva Nr. C-0330-14/2

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2014.gada 28.janvārī

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese S.Bernharde

ar sekretāri L.Brakmani

izskatīja Rīgā, Lomonosova ielā 10, atklātā tiesas sēdē civillietu AS „Norvik Banka" maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa.

2011.gada 27.decembrī AS „Norvik Banka" (turpmāk - prasītāja) cēla Rīgas rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ (turpmāk atbildētāja) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2009.gada 13.februārī starp pusēm tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.ZS-6170/2009, saskaņā ar kuru atbildētājai tika piešķirts aizdevums EUR 1550,00 apmērā automašīnas Mazda Xedos 6, 1998.izlaiduma gads, ar atmaksas termiņu 2011.gada 25.februāris.

Saskaņā ar 2009.gada 13.februāra Komercķīlas līguma Nr.ZS-6170/2009 (turpmāk tekstā ķīlas līgums) noteikumiem no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildes nodrošinājumam atbildētājs ieķīlāja par labu prasītājam sev uz īpašuma tiesību pamata piederošo transportlīdzekli.

Prasītājs savas no aizdevuma līguma izrietošās saistības izpildīja un pārskaitīja uz atbildētāja kontu aizdevuma summu EUR 1500,00 apmērā.

Aizdevuma līguma 2.2.1.punkts nosaka, ka atbildētājam ir pienākums maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā, t.i. katra mēneša 25.datumā atmaksāt prasītājam kredītu un maksāt prasītājam procentus par kredīta izmantošanu, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā. Atbildētāja nav maksājusi prasītājam kredītu un procentus par kredīta izmantošanu aizdevuma līguma un maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši aizdevuma līguma 3.1.punkta noteikumiem par katru aizdevuma līguma 2.2.1. un 2.2.2.punktā norādīto saistību izpildes kavējuma dienu atbildētāja maksā prasītājam līgumsodu 1% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas.

2010.gada 9.jūlijā prasītājs nosūtīja atbildētājai brīdinājumu par 2009.gada 13.februāra aizdevuma līguma izbeigšanu un saistību izpildi, kuru atbildētāja saņēma 2010.gada 12.jūlijā, ko apliecina atbildētājas paraksts. Atbildētāja tika informēta, ka prasītājs ir vienpusēji atkāpies no līguma ar 2010.gada 19.jūliju un atbildētājai līdz norādītajam datumam ir jāatmaksā prasītājam visa izmantotā kredīta summa.

Prasītājs izlietoja savu komercķīlas tiesību un realizēja transportlīdzekli un no realizācijas iegūtie naudas līdzekļi 1050,00 *euro* tika novirzīti ar transportlīdzekļa realizāciju un glabāšanu saistīto izdevumu apmaksai 262,92 euro apmērā un atbildētājas no aizdevuma līguma izrietoši saistību daļējai dzēšanai – līgumsoda dzēšanai 303,59 euro apmērā, procentu dzēšanai – 74,98 euro apmērā un pamatsummas daļējai dzēšanai – 408,51 euro apmērā, taču minētie līdzekļi nesedza pilnībā visas atbildētājas saistības pēc aizdevuma līguma. Uz 2010.gada 28.septembri atbildētājas saistības sastādīja 1231,37 euro apmērā, tai skaitā neatmaksātā aizdevuma pamatsumma – 852,80 euro, procenti par kredīta izmantošanu – 74,98 euro un aprēķinātais līgumsods 303,59 euro apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1319., 1321., 1326., 1327., 1330., 1587., 1590., 1591., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1934., 1943., 1946., Civilprocesa likuma 34., 41., 406.^{8}panta trešo daļu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam pamatparādu Ls 312,25, procentus par kredīta izmantošanu Ls 10,14, līgumsodu Ls 98,88, kā arī tiesāšanas izdevumus.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus tiesai nav sniegusi.

2014.gada 17.janvārī Rīgas rajona tiesā saņemti AS „Norvik banka" prasības pieteikuma grozījumi, kuros norādīts, ka ņemot vērā, ka atbildētāja ir veikusi vairākus maksājumus, uz 2014.gada 14.janvāri atbildētājas neizpildītās saistības, kas izriet no aizdevuma līguma, ir 586,05 euro, līdz ar to prasītājs groza prasības priekšmetu un prasības summas aprēķinu un lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam naudas summu 586,05 euro apmērā, tajā skaitā neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 430,92 euro, neatmaksātus procentus par kredīta izmantošanu 14,43 euro un līgumsodu 140,70 euro apmērā, kā arī piedzīt visus tiesāšanas izdevumus.

Uz tiesas sēdi prasītāja AS „Norvik Banka" pilnvarotā pārstāve nav ieradusies, tiesā saņemts prasītāja pilnvarotās pārstāves /pers. F/ lūgums skatīt lietu bez prasītāja pārstāvja klātbūtnes, norādot, ka prasību uztur pilnā apmērā uz prasības pieteikumā un prasības pieteikuma grozījumos norādītajiem apstākļiem un pamatiem.

Uz tiesas sēdi atbildētāja nebija ieradusies, nebija informējusi tiesu par neierašanās iemesliem, nav lūgusi skatīt lietu bez atbildētājas klātbūtnes, vai atlikt lietas izskatīšanu.

Neskatoties uz to, ka tiesas sūtījumi uz atbildētājas deklarēto adresi tiek atgriezti ar Latvijas Pasta atzīmi „Beidzies glabāšanas laiks", tiesa atzīst, ka ir uzskatāms, ka par tiesas sēdi atbildētājai ir paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56. un 56.^{1}pantā noteiktajam.

Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa nosaka, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu*. Savukārt Civilprocesa likuma 56.^{1}panta otrā daļa nosaka, ka *tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, *ja uz tiesas sēdi nav ieradies, kāds no lietas dalībniekiem, tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 209. vai 210. pantu nav pamats to atlikt*.

Ņemot vērā, ka pusēm par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā, tiesa atzīst par iespējamu skatīt lietu bez pušu klātbūtnes.

Motīvu daļa.

Tiesa, pārbaudījusi pierādījumus un novērtējusi tos kopumā, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Lietā nav strīda par to, ka starp AS „Norvik banka" un /pers. C/ pastāvēja līgumattiecības. Pušu saistību apliecina lietas materiāliem pievienotais 2009.gada 13.februārī noslēgtais Aizdevuma līgums Nr.ZS-6170/2009, kurā puses ir vienojušās par aizdevuma izsniegšanu 1550,00 euro apmērā automašīnas MAZDA XEDOS 6, 1998.izl.gads, iegādes izdevumu refinansēšanai, ar procentu likmi 17 % gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas ar kredīta atmaksas termiņu – 2011.gada 25.februāris (l.l.10-11).

Tāpat lietā nepastāv strīds par faktu, ka Aizdevuma līguma atmaksa nodrošināta ar 2009.gada 13.februāra Komercķīlas līgumu Nr.ZS-6170/2009, noslēgtu starp AS „Norvik banka" un /pers. C/, ar kuru atbildētāja ieķīlāja atbildētājas īpašumā esošo automa''sinu MAZDA XEDOS 6, 1998.izl.gads.

Faktu, ka izmaksāto aizdevumu 1550,00 euro apmērā atbildētāja ir saņēmusi, apliecina aizdevuma konta izraksts (l.l.17). Savukārt ar prasības pieteikumam pievienoto maksājuma grafiku apstiprinās fakts, ka atbildētājai bija pienākums norēķināties ar prasītāju atbilstoši grafikam, veicot ikmēneša aizdevuma summas un procentu maksājumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantā noteikto *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.*Savukārt Civillikuma 1943.pants noteic, ka, *aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.*

Prasītājs lūdz piedzīt galveno parādu 430,92 *euro* apmērā.

No prasītāja veiktā parāda aprēķina aizdevuma līgumam uz 2014.gada 14.janvāri izriet, ka atbildētājas parāds kopā sastāda 586,05 *euro* un sastāv no pamatparāda 460,92 *euro* apmērā, neapmaksātiem līgumiskiem procentiem 14,43 *euro* apmērā un līgumsoda 140,70 *euro* apmērā (l.l.66).

Atbildētāja prasībai nav iebildusi, saistības esamību nav apstrīdējusi, taču kā to apliecina prasītājs, tad saistību izpildījums pilnā apmērā nav veikts.

Tiesa atzīst par pierādītu saistību neizpildi no atbildētājas puses, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, atbildētāja nav tiesā iesniegusi pierādījumus tam, ka būtu veikta pilnīga aizdevuma atmaksa.

Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu *vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.*

No Aizdevuma līguma Nr.ZS-6170/2009 2.3.2.punkta izriet, ka bankai ir pielīgta tiesība vienpusēji pirms termiņa izbeigt līgumu un pieprasīt no atbildētājas pirms termiņa nodrošināt norēķinu kontā kredīta summu [..].

Ar 2010.gada 9.jūlija brīdinājumu Nr.38-4/17046 apstiprinās fakts, ka prasītājs atbilstoši aizdevuma līguma 2.3.2.punktam, paziņoja atbildētājai, ka vienpusēji pirms termiņa 2010.gada 19.jūlijā izbeidza aizdevuma līgumu un pieprasīja līdz 2010.gada 19.jūlijam atmaksāt visus aizdevumā līgumā paredzētos maksājumus (l.l.19-20).

Pie šādiem apstākļiem prasība daļā par aizdevuma pamatsummas piedziņu ir pamatota un apmierināma prasītāja norādītajā apmērā.

Prasītājs lūdz piedzīt līgumiskos procentus 14,43 *euro* apmērā par laika posmu no 2010.gada 29.septembra līdz 2010.gada 7.decembrim un līgumsodu 140,70 *euro* apmērā par laika posmu no 2010.gada 20.jūlija līdz 2010.gada 7.decembrim.

Civillikuma 1753. pants paredz, ka *ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu*. Savukārt Civillikuma 1756.pants paredz, ka *pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.*

Aizdevuma līguma 1.3.punktā noteikts, ka par kredīta izmantošanu aizņēmējs apņemas maksāt aizdevējam procentus 17% gadā no faktiski izmantojamas kredīta summas, kā arī aizdevuma līgumā 2.2.1.punktā noteikts, ka aizņēmējs apņemas pilnībā atmaksāt aizdevējam kredītu un maksāt procentus par kredīta izmantošanu Maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, nodrošinot naudas summu norēķinu kontā.

Civillikuma 1716. pants paredz, ka *līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi*. Savukārt Civillikuma 1717.pants nosaka, ka *līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, kā arī tiesību saņemt līgumisko procentus*.

Aizdevuma līguma 3.1.punktā noteikts, ka par saistības neizpildes kavējuma dienu aizņēmējs maksā aizdevējam līgumsodu 1% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta līguma 2.1.3.punktā minētajā kārtībā naudas trūkuma vai citu aizdevēja neatkarīgu apstākļu dēļ.

Ņemot vērā konstatēto, ka saistība, kas izriet no Aizdevuma līguma, atbildētājai ir saistoša, tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības prasīt lietošanas procentus par kredīta izmantošanu un līgumsodu par neizpildes kavējumu. Taču tiesa konstatē, ka ņemot vērā to, ka atbildētāja nav pildījusi savas saistības pienācīgi un pieļāvusi maksājumu kavējumus, prasītājs, atbilstoši Civillikuma 1589.pantam un līguma noteikumiem, izmantojis savas tiesības un ar 2010.gada 19.jūliju vienpusēji atkāpies no līguma, līdz ar to līgums kopumā tiek lauzts pirms termiņa, un līguma darbība un tajā ietverto punktu spēkā esamība ar atkāpšanās brīdi tiek izbeigta.

Tiesa pievienojas judikatūrā paustajām atziņām, kas ietvertas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-644/2013, kur noteikts, ja tiek izmantotas pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās. Tāpat spriedumā ietverta judikatūras atziņa, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka prasītājs lūdz piedzīt procentus un līgumsodu pēc 2009.gada 13.februāra Aizdevuma līguma Nr.ZS-6170/2009 izbeigšanās, tiesa atzīst, ka lūgums par neatmaksāto procentu par kredīta izmantošanu 14,43 *euro* apmērā un līgumsoda 140,70 *euro* apmērā piedziņu ir noraidāms.

Ņemot vērā to, ka prasītājs grozīja prasības pieteikumu, samazinot prasības apmēru līdz 586,05 *euro*, sakarā ar to, ka atbildētāja ir daļēji segusi parādsaistības, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 223.panta 4.punkta tiesvedība daļā par 13,36 *euro* piedziņu ir izbeidzama.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu pirmo daļu *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 33. panta otrajā daļā noteiktajam, *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*. Savukārt, Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5. punkts noteic, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu (..) saistītie izdevumi.*

Tādejādi no atbildētājas /pers. C/ par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi: nomaksātā valsts nodeva – Ls 50,00 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.*

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa.

Tiesa, vadoties no Civilprocesa likuma 8., 15., 34., 35., 41.panta pirmās daļas, 97., 193., 204.[1], 223., 250.[25]., 250.[27] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, par labu AS „Norvik banka", reģistrācijas Nr.40003072918, pamatparādu 430,92 *euro* (Ls 302,85) apmērā, tiesāšanās izdevumus, kas saistīti ar valsts nodevas samaksu 71,14 *euro* (Ls 50,00) apmērā un ar lietas izskatīšanu 4,70 *euro* (Ls 3,30) apmērā, kopā piedzenot 506,76 *euro* (Ls 356,15) (pieci simti seši euro un 76 centi).

Prasību daļā par parāda 13,36 *euro* (Ls 9,39) apmērā piedziņu izbeigt.

Prasību daļā par procentu 14,43 *euro* (Ls 10,14) apmērā un līgumsoda 140,70 *euro* (Ls 98,88) apmērā piedziņu noraidīt.

Noteikt /pers.C/10 (desmit) dienas sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese S.Bernharde